

KONCENTRACIJSKO TABORIŠČE AUSCHWITZ

KAJ JE koncentracijsko taborišče Auschwitz?

Koncentracijsko taborišče Auschwitz velja za bolj poznano koncentracijsko taborišče, v katerem naj bi življenje izgubilo več kot milijon ljudi. Zgradili so ga leta 1940. Delovalo je vse do 27. januarja 1945.

Zgodba koncentracijskih taborišč velja za eno bolj tragičnih zgodb druge svetovne vojne. Sprva so v taborišča prihajali politični zaporniki, kasneje pa so se jim pridružili tudi duševno bolni, istospolno usmerjeni, Slovani, Romi in predvsem Judje. Najbolj so bili v nevarnosti Judje, saj je Hitler leta 1941 sprejel odločitev, da so Judje »manjvredno« prebivalstvo in da ga je potrebno uničiti. Taborišče Auschwitz je bil zgrajen kot uničevalno taborišče. To pomeni, da so v njem mučili in uničevali življenja ljudi. Do leta 1943 je postal največje taborišče pod oblastjo Nemčije.

ZGRADBE V TABORIŠČU?

Auschwitz je bil sestavljen iz več stavb oz. t. i. blokov:

1. Poseben del taborišča je predstavljal sklop različnih skladišč s skupnim imenom Kanada. V njej so shranili vse dragocene predmete, ki so jih prišleki prinesli s seboj, od oblek, čevljev, odej, zobnih ščetk, pa vse do brivskih čopičev, protez, očal, orodja itd.
2. Barake, kjer so spali ujetniki. V eni baraki je spalo tudi po 200 ujetnikov. V najhujših časih je v teh istih barakah živelo tudi po kar tisoč ujetnikov. To pomeni, da je na vsaki postelji spalo od šest do deset ljudi. Razmere za ljudi so bile torej obupne,
3. Pasji hlev je bil namenjen policijskim psom, ki so varovali taborišče. Za 250 psov so zgradili pasji hlev, ki je ustrezal vsem zahtevam pasjega zdravstva in higiene. Zgradili so tudi posebno pasjo bolnico in jim omogočili še nekaj zelenih površin, uredili so jim tudi posebno kuhinjo.

PRIHOD V TABORIŠČE

Ujetniki so v Auschwitz prihajali iz vse Evrope. Po prihodu so jim vzeli vse njihove stvari, jim dali posebna jetniška oblačila ter jim še dejali, da od tod ni drugega izhoda kot mrtev človek.

Ljudi so razvrstili na dve skupini:

- 1) delovno sposobni ljudje (ujetniki, ki so bili zdravi in močni za delo) in
- 2) delovno nesposobni ljudje (ženske, otroci in starejši ljudje).

Prvo skupino ljudi so poslali pod prho, pri čemer niso bili deležni tople vode, temveč vroče ali ledeno mrzle. Sledilo je tetoviranje, kar je taboriščnikom še zmanjšalo možnosti za pobeg, saj jih je številka spremljala povsod. Številka na roki je lahko izdala več stvari o taboriščniku npr. čas prihoda v taborišče, številko transporta in celo narodnost. Po tetoviranju je sledil tek med katerim so se morali še obleči. Pri tem se je lahko zgodilo, da obleke niso ustrezale njihovim telesnim meram: tako je majhen taboriščnik lahko dobil preveliko obleko in obratno: prevelik taboriščnik premajhno. Po prihodu v karanteno so taboriščnike učili razvrščanja v vrste, pozdravljanja, zahtevali pa so tudi športno udeleževanje, pri čemer so morali taboriščniki na ukaz skakati, plesati ali teči. Pri tem je bilo pomembno, da taboriščnik ni zaostal za skupino, saj je to lahko pomenilo smrt. V karanteni so lahko taboriščniki ostali tudi po več tednov, pri čemer jih veliko ni preživel.

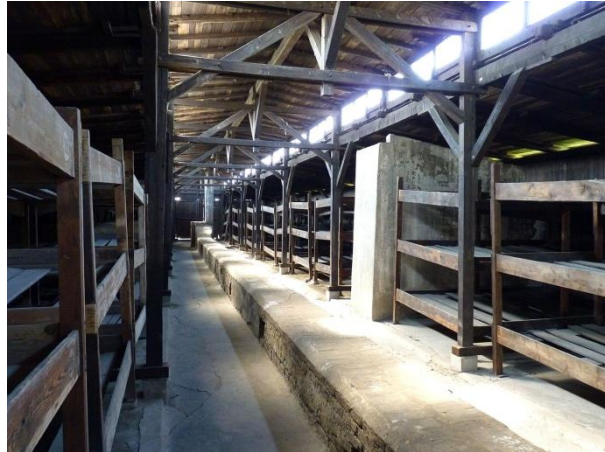
Druga skupina pa žal te »sreče« niso imeli. Usmerili so jih v podzemni prostor, kjer so jih pričakale lesene klopi. Zatem so ljudi usmerili v plinsko celico. Ko so te prostore napolnili, so zaprli vrata ter v posebne odprtine stresli vsebino dozo s smrtonosnim plinom. Po približno pol ure so odprli vrata in iz prostorov odnesli trupla umrlih ljudi. Na tak princip so lahko v plinskih celicah Auschwitza usmrtili tudi več kot **deset tisoč ljudi dnevno**.

Vhodna vrata v taborišče Auschwitz– Birkenau (vir en.wikipedia)

DNEVNA RUTINA

Delovni dan se je za ujetnike pričel zelo zgodaj. Policaji so jih zbudili ob 4.20 uri zjutraj. Sledilo je urejanje in postiljanje postelje. Kdor svoje postelje ni ustrezno postlal, je bil javno kaznovan.

Pogradi in barake v taborišču Auschwitz II (vir: en.wikipedia)

Zatem je sledilo prisilno delo. Po celodnevem delu so se zvečer vrnili domov, sledilo je spanje. Ponoči ujetniki niso smeli iti na stranišče, če pa so že morali na potrebo, so jo lahko opravili v posebno vedro. Velikokrat se je tudi zgodilo, da so opravili potrebo kar v postelji in pri tem umazali še ostale, ki so spali. V taborišču je nasploh primanjkovalo stranišč, sploh pa so jih lahko uporabljali zgolj takrat, ko so za to dobili dovoljenje. V vrsti za uporabo enega stranišča se jih je tako lahko tudi po dvesto. Zraven stranišča je stal kapo in štel do pet. Če taboriščnik v petih sekundah ni opravil svoje potrebe, si lahko pričakoval udarce. Zelo skrbno so si morali umivati tudi roke. Med tem so ujetniki morali prepevati: »Po sekretu, pred jedjo, roke si umij skrbno.«

PRISILNO DELO

Dela, ki so jih opravljali taboriščniki, so bila večinoma težaška, delovne razmere pa slabe. Morali so izsuševati močvirja, delati v raznih tovarnah, delavnicah in pri gradnji železnic. Nekatero skupine internirancev so hodile na delo tudi po sedem ali osem kilometrov v eno smer. Med delovnim časom niso smeli govoriti, če pa so si želeli odpočiti, ali niso zajeli zadosti materiala na svoje lopate, so lahko pričakovali kazen. Nekatero taboriščnike so vpregli v vozove, ki so bili natovorjeni s kamenjem ali opeko.

OBROKI V TABORIŠČU

Za zajtrk so dobili pol litra kave ali pa nekakšno zeljno juho.

Pri kosilu so lahko prejeli dve vrsti juhe: štirikrat na teden je bila juha »z mesom«, trikrat na teden pa brez mesa, vendar je tudi na tem mestu potrebno poudariti, da je bil obrok v praksi drugačen. Večino mesa so namreč pobrali že v kuhinji.

Večerje niso imeli.

Zaradi slabe prehrane je imeli do 80% ujetnikov hudo drisko imelo diarejo.